

Затверджено Вченою Радою
ОНУ імені Л. Мечникова
від "20" грудня 2016 р. № 4

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені Л. МЕЧНИКОВА
(повна назва вищого навчального закладу)

Факультет/інститут Психології та соціальної роботи
Кафедра соціальної і прикладної психології

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з науково-педагогічної роботи

В.М. Хмарський Хмарський В.М.

" " 2020 р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОЦІНОЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЕКТІВ ТА ПРОГРАМ

(повна назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти третій (доктор філософії)

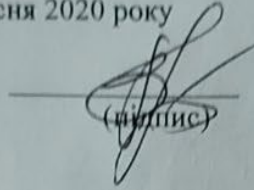
Спеціальність 053 «ПСИХОЛОГІЯ»

Розробник: **Подшивалкіна В.І.**, доктор соціологічних наук, професор
(вказати прізвища, наукові ступені, вчені звання та посади розробників)

Навчальна програма з дисципліни «Оціночні дослідження проектів та програм» затверджена на засіданні кафедри соціальної і прикладної психології

Протокол № 1 від "1" вересня 2020 року

Завідувач кафедри

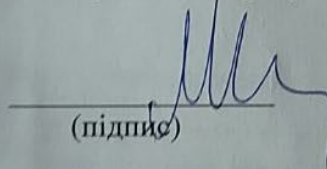

(підпис)

Подшивалкіна В.І.
(прізвище та ініціали)

Обговорено та рекомендовано до затвердження навчально-методичною комісією (НМК) факультету психології та соціальної роботи :

Протокол №1 від "2" вересня 2020 року

Голова НМК

(підпис)

Кременчуцька М.К.
(прізвище та ініціали)

Вступ

Навчальна програма дисципліни " Оціночні дослідження проектів та програм" складена відповідно до освітньо-професійної/освітньо-наукової програми підготовки Третього рівня вищої освіти (доктор філософії) спеціальності 053 « Психологія».

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Оціночні дослідження проектів та програм" є особливості використання методології та методів оціночних досліджень у психології.

Місце навчальної дисципліни в структурі освітнього процесу.

Дисципліна " Оціночні дослідження проектів та програм" входить до вибіркових дисциплін професійної підготовки.

Програма навчальної дисципліни складається з двох змістових модулів:

1. Методологічні та методичні проблеми оціночних досліджень
2. Етичні, правові та професійні стандарти оціночних досліджень

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Оціночні дослідження проектів та програм" полягає у створенні умов для засвоєння студентами соціально-психологічних засад професійної діяльності, вироблені вмінь та навичок соціально-психологічного аналізу проблем, що існують у професійній сфері, сприянні формуванню соціально-психологічній культури та етичної поведінки професійних психологів.

Завдання

- забезпечити формуванню вмінь проводити оцінку проектів та програм, оцінювати цільові установки соціальних проектів та програм, проводити оцінку ефективності проектів та програм; обирати вимірювальні стратегії оцінкового дослідження; давати надійні та валідні оцінки соціальних проектів та програм;
- сприяти користуванню етичними, правовими та професійними стандартами аналізу та інтерпретації даних оцінкових досліджень

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

ІК Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі психології, в тому числі професійної та/або дослідницько- інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних психологічних знань та/або професійної практики

ЗК1 Здатність виділяти, ставити та вирішувати науково- дослідницькі проблеми.

СК2 - Здатність критично оцінювати результати науково- дослідної

роботи, визначати перспективи подальших наукових розвідок із дотриманням належної академічної та професійної доброчесності.

СКЗ Здатність ініціювати та брати на себе відповідальність в інноваційних комплексних проєктах місцевого (регіонального) та/або державного значення.

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач третього освітнього рівня демонструвати наступні результати навчання:

ПРН 3 Знати та переосмислювати існуючі та \ або створювати (за потреби) нові теоретичні моделі та психологічні підходи до аналізу й інтерпретації одержаних результатів наукового дослідження.

ПРН 10 Уміти створювати та впроваджувати інноваційно-дослідницькі проєкти у різних сферах суспільного життя.

ПРН 13 Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.

ПРН 14 Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел на основі сучасних методологій наукової діяльності з використанням інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій.

ПРН 15 Уміти критично і системно оцінювати результати науково-дослідної роботи, визначати перспективи подальших наукових розвідок.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин, що становить 3 кредити ЄКТС.

2. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Методологічні та методичні проблеми оціночних досліджень

Тема 1. Методологічні проблеми оціночних досліджень

Реальний соціальний світ та розвиток методів його дослідження. Оціночні дослідження в системі психологічних методів. Суб'єкти оціночних досліджень. Основні підходи до оціночних досліджень. Мета оціночних досліджень. Моделі оціночних досліджень. Процес та результати оціночних досліджень. Принципи оціночних досліджень. Експертиза, діагностика, моніторинг та оціночні дослідження.

Тема 2. Методичні проблеми дослідження проєктів та програм

Ідентифікація та дослідження потреб. Вибір та ідентифікація мети проєкту. Методи й процедури досягнення мети проєкту або програми та їхня оцінка. Моделі оціночних досліджень. Процес та результати оціночних досліджень.

Вимірювальні стратегії в оціночних дослідженнях. Надійність та валідність кількісних показників проектів та програм. Методи оцінки ефективності проектів та програм. Вартісне - затратний підхід до оцінки проектів та програм.

Індуктивний аналіз даних. Ідеографічні інтерпретації. Якісні методи оцінки соціальних програм. Метод дослідження випадків.

Змістовий модуль 2. Етичні, правові та професійні стандарти оціночних досліджень

Тема 1. Професійні стандарти проведення оціночних досліджень.

Стандарти збору та зберігання даних. Стандарти аналізу та інтерпретації даних оціночних досліджень. Навички, які необхідні для проведення оціночних досліджень.

Тема 2. Етичні та правові стандарти оціночних досліджень

Типи моральних принципів. Етичні проблеми використання офіційних та особистих документів. Етичні дилеми оціночних досліджень проектів та програм. Етичні основи захисту суб'єктів проектів та програм. Правові основи оціночних досліджень.

3. Рекомендована література

Основна

1. Вайс Керол Г. Оцінювання. Методи дослідження програм та політики. Пер. з англ.- К., Основи, 2000.- 672 с.
2. Подшивалкина В.И. Социальные технологии: основы методологии и практики.- Кишинев, 1997.- 350 с.
1. Подшивалкина В.И. Методологические аспекты оценочных исследований социальных проектов и программ //Соціальні пріоритети ринку праці в умовах структурної модернізації економіки. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 19-20 вересня 2000 р.-м. . Київ.- Київ, 2000.- С 236-248
2. Подшивалкина В.И.Оценочные исследования социальных программ: технологические аспекты//Актуальні проблеми політики. Збірник наукових праць. Випуск 12.- С. 35-41
3. Подшивалкина В.И., Крапива В.И. Оціночні дослідження соціальних проектів і програм.- Одеса, 2009.-112 с.
4. Крапива І.В. Оціночні дослідження соціально-конструйованої реальності: потенціал використання в соціології // Соціальні технології. За ради чого? Яким чином? З яким результатом?.- Одеса, 2015.- С.60-73
5. 10. Стародубцев П.С. Оценочные исследования // Социс. 1992. № 2.- С.45-51
6. Стародубцев П.С. Заказчик исполнитель в оценочном исследовании //Социс. 1993.№8.-С.61-78
7. Robson C. Real Word Research: A Resource for Social Scientists and Pracrioner-Researchers.- London:Blackwell, 1993.- 505 p.

8. Chambers D.E., Wedel K.R., Rodwell M.K. Evaluating social programs. -NY: Allyn & Bacon, 1992.- 355 p.

Додаткова

1. Подшивалкіна В.І. Лукашевич М.П. Суїменко Є.І., Каменська Т.Г. Макро- і мікросоціальна інженерія: соціоінженерний практикум. Одеса: Астроприт, 2001.-256с.
2. Подшивалкіна В.І. Становлення громадянського суспільства в Україні та методологічні проблеми оцінкових досліджень соціальних проектів і програм // Соціальні технології . Актуальні проблеми теорії та практики. Вип. 13.- Київ, Запоріжжя, Одеса, 2002.- С.6-11
3. Подшивалкіна В.І. Социальные преобразования и проблемы оценки их эффектов // Соціальні технології . Актуальні проблеми теорії та практики. Вип.15.- Київ, Запоріжжя, Одеса, 2002.- С. 76-82

Електронні інформаційні ресурси:

https://studme.org/298212/sotsiologiya/otsenochnye_issledovaniya

<https://arctic-council.org/index.php/ru/our-work/news-and-events-ru/308-assessments>

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання - залік

5. Методи діагностики успішності навчання

- контроль за самостійною роботою (перевірка конспектів, виконання завдань до практичних занять, захист рефератів за обраною темою, презентація наукових досліджень тощо)

Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінювання

Диференційовані оцінки:

Оцінка "відмінно" / **A** — виставляється, якщо здобувач третього рівня вищої освіти має глибокі і системні знання, вміє узагальнювати теоретичний матеріал, співвідносити загальні знання з конкретними ситуаціями; засвідчив уміння критично оцінювати варіантні підходи щодо сутності норм та уявлень; оволодів навиками аналізувати, моделювати та адекватно оцінювати ситуацію; обізнаний з науковими працями вітчизняних та зарубіжних спеціалістів в даній області; матеріал викладає логічно, послідовно, переконливо.

Оцінка "добре" **B, C** — виставляється, якщо здобувач третього рівня вищої освіти виявив достатньо повні знання курсу; дає правильні, хоча і не завжди повні визначення явищ дійсності; оволодів навичками співвідносити теоретичні

знання з конкретними ситуаціями; висловлює своє ставлення до варіантних теорій щодо сутності явищ; засвоїв основи аналітичного методу; допускає незначні неточності в розкритті окремих теоретичних положень.

Оцінка "задовільно" **D, E** — здобувач третього рівня вищої освіти взагалі засвоїв програмний матеріал курсу в передбаченому обсязі з деякими неточностями у визначенні основних явищ та процесів; намагається висловити своє ставлення до проблемних питань, хоча і не завжди адекватно; вміє аналізувати набуті теоретичні знання і співвідносити їх з конкретними ситуаціями; виклад матеріалу непослідовний, неточний, з наявними помилками.

Оцінка "незадовільно" **F_X, F** — здобувач третього рівня вищої освіти виявив слабкі (відсутність) знання теоретичного програмного матеріалу; не зміг дати визначення основних провідних категорій та явищ; відсутні навички адекватної оцінки норм і теорій; виклад матеріалу непослідовний, нелогічний, фрагментарний, з грубими помилками.